D·N
5/7 1952

Lex Thagaard

Den norska pris- och rationaliseringslagkommitténs förslag — efter den kände "prisdiktatorn" populärt kallat lex Thagaard — har framkallat den intensivaste debatt om den ekonomiska lagstiftningen som på länge förekommit i Norge. Det har gått så långt att de stora näringslivsorganisationerna, handels-, hantverks- och industriförbunden, i sina remissyttranden förklarat sig i händelse av lagförslagets genomförande icke äga "minsta möjlighet till samarbete med de offentliga regleringsorganen" på något av de områden som täcks av majoritetens yrkanden.

Denna inställning hos företrädarna för det enskilda näringslivet — en inställning som av den hittills förda debatten att döma delas av vida kretsar utanför i denna företagsamhet mer direkt intresserade — är inte svår att förstå. Ett genomförande av det Thagaardska lagförslaget (på enskilda punkter skiljer sig Thagaard från majoriteten, men dessa punkter saknar för helhetsbedömningen större betydelse) skulle i händerna på regeringen och det speciella pris- och rationaliseringsorganet lägga en makt över det ekonomiska livet som måste betecknas som närmast enväldig. Stortingets möjligheter att ingripa skulle enligt förslaget bli synnerligen begränsade; församlingen skulle till behandling få generella lagstiftningsärenden, dock med närmast obegränsade möjligheter för administrationen att utfärda speciella regler inom den allmänna ramen, samt en eftergranskningsmöjlighet, i stort sett inskränkt till de beslut som regleringsorganet efter eget bedömande överlämnade för kontroll.

Dessa svåra begränsningar av stortingets inflytande motiveras med omsorg om den lagstiftande församlingens. Dess tid förklaras vara för knapp och dyrbar för att den skulle kunna sysselsätta sig med den närmare utformningen av regelerna och dessas handhavande i praktiken.

Förslagets innebörd kan beskrivas i några få ord — det omfattar tillsammans med vissa översikter och själva lagtexten tre band om ungefär 600 sidor sammanlagt. Myndigheterna får möjlighet att med tvingande verkan ingripa mot företag i fråga om prisättningen, produktionens inriktning, sammansättning och omfattning, företagens lokalisering och förvärvande eller nedläggande, deras utdelnings- och finansieringspolitik osv. Det är omöjligt att tänka sig någon punkt av betydelse där ingripanden, i vissa fall ledande till formligt statsbesked, i t e k a n äga rum.

Förslaget är över huvud konstruerat så att ingripanden som inte motiveras enligt prislagen kan förekras enligt rationaliseringslagen och omvänt, ehuru varje lag för sig är utformad så att denna komplettering förefaller överflödig. Ovanpå det hela föreslås ändå för säkerhets skull vissa generella fullmaktsbestämmelser, som gör att inte ens ett uppfyllande av alla de fastslagna villkoren enligt pris- och rationaliseringslagen ger ett företag säkerhet mot ingripande.

Av den förda diskussionen — bl. a. av norska LO:s i flera avseenden kritiska remissvar och av vissa yttranden av statsminister Torp — framgår att regeringspartiet inte kommer att helt följa kommittéförslaget. Bl. a. synes begränsningen av stortingets inflytande bli framkallat starka betänkligheter. Också mycket längt gående uppmjukningar kommer emellertid, om kommittémajoriteten blir tillfredsställd i själva huvudfrågorna, inte att kunna hindra att Norge får en i den demokratiska delen av världen ovanligt vittgående regleringslagstiftning. Det torde inte heller vara möjligt att i praktiken upprätthålla en ordentlig kontroll från folkrepresentationens sida, också om dess formella befogenheter göres synnerligen vidsträckta. Skall huvudtankarna i det Thagaardska regleringssystemet praktiseras annat än i enstaka fall, skall de facto generella inflytande på norskt näringsliv som försäget eftersträvas, måste makten att utöva den reella makten att i mycket stor utsträckning hanna hos kontrollmyndigheten.

Att den norska diskussionen i så hög grad varit inriktad på stortingets ställning har självfallet berott därpå att man i beräkningar från oppositionens sida. Man vet att denna punkt är ömtålig. Det minsta rör regeringspartiet. Själva problematiken stortinget—kontrollmyndigheten ligger på ett djupare plan. "Lex Thagaard" visar genom de svårigheter som mött på denna punkt omöjligheten att förena en långt gående statlig planhushållnings förnyndarskap över företagsamheten med en demokratiska arbetsformer och demokratisk frihet.

Radiodemokrati i karikatyr

Inte heller denna gång kunde radioledningen rycka upp sig till att hålla kommunismens utanför partiledardebatten, trots avslöjandena om spionparti under senare tid. Norrskensflammans gamle huvudredaktör Hilding Hagberg skall inför hela svenska folket framställa spionprocessen som provokation — allt på uppdrag av ryssarna —, vem som skall bestå honom i diskussionen är oviss, men kanske blir det medlemmen av nations rådgivande nämnd, Knut Olsson, för så vitt han hunnit tillbaka åter från vid det laget. Den senare har som bekant direkt uppsatta i komprometterande sammanhang under rättegången.

Det sägs att kommunisterna skulle förvärva martyrskapets gloria genom att utestängas från debatten. Ett absurt påstående — den som tror det känner dåligt svensk folkpsykologi, även i Norrbotten. Så enfaldiga är inte ens de mest vanlottade ute i bygderna. Vad folk fäster sig vid är i stället att ett parti som blivit så grundligt avslöjat inbjuds att ta plats i hyggligt sällskap när valets huvudfrågor skall belysas under några knappa timmar — i somligas ögon blir detta ett slags Ersatzrettelig, en upphöjelse ur förnedringen, hur motståndarna än kritiserar spionpartiet.

Erfarenheten har visat att kommunistiskt deltagande i radiodebatter genomgående förfalskat och förryckt dessa uppläysningsnummer. Det förekommer att de fria ungdomsdiskussionerna om politiska ämnen blev allt färre — helire än att avhysa kommunisterna från scenen inskränkte radion dessa tillställningar! Vad är det som säger att ett meningsutbyte om de allvarliga säkerhetsproblemen utan humbugsreglag av Moskvalakejer skulle — för att citera Expressen — "störda mot demokratisk samståndighet"? Ingenting naturligtvis: det är bara skrällande prat. Men säkert finns det hundratusentals radiolyssnare som finner det ömkligt, ja, stridande mot demokratisk heder och anständighet att domarna i spionmålen följs av en radiodiskussionsförsamling där personer som är "moraliskt medskyldiga. till brotten behandlas som jämbördiga med rättskaffens människor, där de bereds tillfälle att enligt envisningar av frimurande makt "hyga och svänga sig", som riksdagsman Persson rådde en av spionerna. Detta är en ynklig karikatyr av demokrati.

PRESSGRANNAR

Den gamla diskussionen om den inre säkerheten får ny näring i Enbomsmålet, framhåller Upsala Nya Tidning (fp):

Det är uppenbart att det erbjuder utomordentliga svårigheter att med framgång kontrollera alla de områden där spionage kan tänkas förekomma genom att de anställda ha kommunistiska sympatier eller på den rysks ingenting handgångna lukejer. Även på tämligen ordinarie platser — såsom vägförvaltningen där Lilian Cede en tid var anställd — har viktiga uppgifter inbakats. En fullständig kontrollapparat skulle således bli alldeles för omfattande. Men huvudregeln att inga uppgifter får spioneras på arbetsområden och poster av nyckelkaraktär, där statens säkerhetsintressen är direkt berörda, förtjänar att uppmärksammas med eftertryck. Den regeln borde för länge sedan ha tillämpats på de svenska flygplatserna i Boden. Det är häpnadsväckande att Bromma och Gärsnäs redan sedan åtskilliga år ha kunnat glädja sig åt samtliga 200 deltagare i den planerade femtekolonn som skulle störta Sveriges försvarsmakt och civilsamhälle i Boden. Det är möjligt och man får innerligen hoppas att de båda kommunisterna överdramatiserat sina egna roller och felbedömt läget vid ett eventuellt ryskt angrepp.

Kvar står dock att de inte ens för ett ögonblick tycks ha haft anledning att oroa sig för åtgärder från den svenska säkerhetstjänstens sida, ifrågor den starkte Svensken.

Med förvåning och indignation har allmänheten mottagit meddelandet om att kommunisterna även i år skall vara med i de politiska frågestunderna i radio. Svenska Dagbladet (h) tar uttryck för detta i ledaren:

Om det kommunistiska partiet efter vad som hänt under den senaste tiden, särskilt i samband med spionaffärerna, presenteras som ett parti, liknande med andra i valet, rörelsen deltagande, kommer detta att av många på sätt och vis uppfattas som en rehabilitering av den kommunistiska rörelsen. Genom att kommunisterna, åro med, har det hänt, blir det tillfälle att till denna stämplande fråga och avsilja deras grundsatser — men hur skall en rimlig och sällig diskussion kunna föras med representanter för ett parti, som utan minsta tvekan anser att lögnen är ett fullt tillåtet politiskt kampmedel för partiet och finnes det för övrigt att fråga kommunisterna om — är icke partiets karaktär numera fullt klarlagd även för dem som tidigare icke velat se sanningen i ögonen?

18 kr. per dag skall räcka till mat och husrum, anser den skrämlda taxeringsnämnd i Stockholm som har hand om handelscasendans taxering. Det som en handelsresande har utöver 18 kr. i dagtraktamente skall beskattas. Expressen (fp) kommenterar:

Enligt taxeringsnämndernas praxis har hittills endast 5—6 kr. av ett ordinärt dagtraktamente beskattats. Resten av traktamentet anses nämligen ha gått åt och utgjort en nödvändig utgift i arbetet. Om en handelsresande har 83 kr. i dagtraktamente skall han alltså nu skatta för 17 kr. per dag. Det är en orimlig bedömning, och de från handelsresandehåll avgivna protesterna är mycket välmotiverade. Om hittillsvarande taxeringspraxis i fråga om dagtraktamentens skall ändras — och det kan det nåhända finnas visst skäl för — så bör i alla fall ändringen ske med måtta och inte på det sätt som nu kommunicerats nämnden gjort. Med nuvarande höjningen av beloppet till 18 kr. per dag uppenbart för lågt. Frågan om dagtraktamentens beskattning måste alltså åter inför prövningsnämnden och där bör man ha anledning visa ta sig en rättelse av handelsresandenämndens rigorösa taxering.

25 kr. om dagen är för snålt tilltaget med nuvarande priser och de krav arbetet ställer på handelsresanden i fråga om hotellstandard och dylikt. Bedömingen av traktamentsbeloppens skäliighet bör kunna göras utan den snävhet och det kinneri med detaljgranskning som handelsresandenämnden nu tycks tillämpa.

Slopandet av realexamen som en till slutprov förlagd procedur hälses med tillfredsställelse av Sveriges Folkskollärarinnors Tidning och Folkskollärarnas Tidning. Det förstnämnda organet säger:

En enhetlig betygskala när skilrare genom standardiserade prov åt genom examensordning och standardiserade proven behöver inte vara alltför svåra. Om det förlägges till andra delar av läsåret än avslutningsperioden. Viktigt är att denna prov lättare än examensprov, kan variera, så att lärarnen kan välja ut de prov han anser bäst motsvara sin egen uppläggning av undervisningen. Examen, vid gymnasiet bör vara en högtidlighet i anslutning till elevernas utträde i livet och ingenting annat. Detta ställer i väsentlig avseende också om den mycket omdiskuterade och de i folkskolan inbyggda realkollegierna. De standardiserade proven bör i realskolan komma till användning för att automatisk och de främmande språken.

Och så här lyder den mantiga folkskollärarsammanslutningens kommentar:

Skolkommissionens argumentering är klar och övertygande. I många verket torde allvarliga skäl kunna anföras för ett konsekvent avslutande av den examensgivande examen. De i diskussionen vanligen förda argumenten — att realexamen är ett fördelande och stimulerande slutprogram till ett intensivare studiearbete och att den skulle vara en nödvändig kontroll av kunskapsstandarden — motsägas effektivt av kommissionen, som till yttermera visso framhåller de allvarliga olägenheter för skolarbetet de hittillsvarande examensproven medfört. Strävan till individualisering efter lärjungarnas skiftande förmåga försvåras, åtminstone hälften av undervisningen på sista året går åt till förberedelser för detta slut. Också åtskilliga lärare i den kommunala enhetsskolans avslutningsklass omöjliggör lärdomarna examenskrav i de ämnen som läses i denna klass. Overhuvudtaget kan man framhålla med kommissionen, då den betonar att förslaget är ett uttryck för medvetenhet om lärjungarnas skiftande förmåga, omöjligheten, om olägenheten avskaffa med likriktade examensuppgifter.

Det finns en del realskolelärare som knorrar. De anser att slutexamen är nödvändig för disciplinen och arbetsintensiteten. De underkänner med denna argumentering sin egen förmåga — eller allt eget intresse för uppgiften.

Södern i amerikansk politik
DET NYA LÄGET

DA DEMOKRATERNA blivit ett radikalt parti, med huvudmassan av sina väljare bland arbetarna i Norden, innebär detta att de inte blott ekonomiskt-socialt, utan även i frågor rörande medborgerlig frihet och likställighet övertagit "reformens fackla". Franklin Roosevelt företrädde vid flera tillfällen en finsinnad linje i raefrågan, så när det gällde negrernas militära ställning och lika rättigheter till anställning i försvaret under unionell kontroll; ours Roosevelt blev beundrad och hatad då hon mottog negersångerskan Marian Anderson i sitt hem. Truman, sont dock kommer från gränsstaten Missouri, har gått än längre, framför allt då han upptog viktiga delar av det djärva och långsiktende förslag som på hösten 1947 framlades av en regeringskommission för utredning av medborgerliga rättigheter. I dessa frågor har presidenterna haft en relativt kompakt opinion bland nordstatsdemokraterna bakom sig. Detta beror säkerligen i första rummet på ett naturligt sammanhang mellan olika linjer i framstegsvänligt tänkande, men man får också komma ihåg att de allt bittrare negrerna i Norden i åtskilliga områden bildar tungan på vågen och att det gällt att vinna deras röster, liksom andra tillhaskasta nationella och religiösa minoriteters. För de demokratiska ledarna har de osäkra negerväljarna i norr ofta synts vara tigare än de säkra vita rösterna i söder.

En följd härav har blivit en mycket omtalad och inte sällan överdrivet tendens till samgående mellan sydstatsdemokrater och republikaner. Detta samgående har etablerats vid beklämpandet av flera ekonomiskt-sociala reformer, men också i rasfrågan. Då sydstatssenatorerna genom obstruktion kreasat presidentens planer på unionella åtgärder till negrernas fromma har de mer eller mindre öppet understötts av representanter för det parti som en gång genomförde slaveriets avskaffande och krävde fullständig likställighet för negrerna. Robert Taft har i sin valagitation besökt även sydstaterna och härvid noga aktat sig för uttalanden som kunnat tolkas som kritik av de vitas välde.

Unionell lagstiftning till negrernas förmån har på grund av denna förhållanden begränsats till ett minimum. Men indirekt har presidenten genom att utnämna radikala jurister till domare, i första rummet medlemmar av högsta domstolen, på ett avgörande sätt påverkat utvecklingen. Utslagen om negrernas rätt till lika undervisning, om förbud mot segregation i mellanstatlig trafik, om negrernas rätt att delta i statligs primärval har hört till de viktigaste insatserna i den väldiga förbättring av negrernas ställning som kännetecknat efterkrigstiden, ehuru det är högsta domstols — på några få radikalisterad genom nya utnämningar — som med sin ofantliga auktoritet stär bakom dem.

Vid 1948 års val fick den demokratiska ledningen en första varning från den missnöjda sydstatskonservativismen. Som den vita suprematins försvarare upprädde dixiekraterna — formellt kvartsvenda i det demokratiska partiet — med egen presidentkandidat, Strom Thurmond från Syd-Carolina. De segrade emellertid blott i fyra stater, Alabama, Louisiana, Mississippi och Syd-Carolina; i stort sett vann de sina röster från sitt eget parti och därför negerbefolkningen är störst och den vita frontlinjen hårdast. Att dixiekraterna ej fick tillräckligt med i gemen utan trivet var riktiga inte bara mot demokraterna utan även mot republikanerna, som för övrigt ansluter sig till samverkan mellan dixiekrater och republikaner kunde tänkas i framtiden. Situationen vid årets presidentval är det ännu inte möjligt att bedöma.

Delstatspolitiken i Södern har mångfald lika viktiga och i flera hänseenden likartade förhållanden. Negrernas politiska rättigheter har utvidgats och deras aktivitet har ökat på senare tid; av 150.000 negrer röstade i Södern år 1940, 900.000 år 1950. Orsaken till att det underlåtits lärjungen den — såsom det utslag som förklarar negrernas utestängande från primärval ansågs — delvis en viserligen ytterst långsam och

Negrer röstar för första gången vid primärval i Columbia, Syd-Carolina.

till vissa stater begränsad uppmjukning även av sydstatsoppositionen i rasfrågan. Enligt de uppgifter som kan framskaffas röstar negrerna övervägande demokratiskt, sannolikt av skäl att demokraterna som unionellt parti verkar för deras sak, enkast inom det dominerande partiet kan de göra sina särintressen gällande, tilldandet av ett eget parti skulle utsätta dem för risken av en reaktion. Självfallet är att negrerna inom det demokratiska partiet röstar för den riktning som mest gynnar deras intressen; i Georgia exempelvis har de mobiliserat sina resurser mot Talmadge, Republikanerna har nästan helt uppgivit sin gamla position som negrernas förkämpar; åtskilliga av partiets statsorganisationer är "liljevita", dvs. avvisar medlemskap för negrer.

Samtidigt har i andra hänseenden politikens förutsättningar i Södern kodrats. Södern är inte längre ett jordbruksland; i en rad stater är industrin huvudnäring, och den ekonomiska strukturen är inte alltför olik staternas i nordost. Arbetarorganisationerna, som länge varit proportionsvis ytterligt svaga, har vunnit terräng och i några fall bildat viktiga inslag inom reformvänliga riktningar. En tendens till uppdelning i konservativa och radikala kan spåras, även om den vita fronten än så länge är i huvudsak orubbad.

Frihetsmystik i medeltidsdräkt

PARISTEATRARNAS repertoar de senaste åren visar tydligt att ett visst slags religiös mystik av vilid som — gärna mer eller mindre diabolisk — karaktär är på modet. Medeltida problemställningar med åskilliggörd kamp mellan Gud och Satan trivs vid sidan av och i förening med existentialismens dekor. I novembermån 1950 dominerades av *Michel de Ghelderode*, som med pjäs efter pjäs på olika teatrar kom mycket buller åstad. 1951 fick uppleva *Jean-Paul Sartres Le Diable et le Bon Dieu*, som länge stod på repertoaren, men som varken publiken, djävulen eller Gud torde ta särskilt trogtukt. Och i år har ytterligare två pjäser med liknande motiv haft premiär. Den första är *Jean Cocteaus Bacchus*, som blivit nyskrivet under mellanskick vare egna förtjänster än genom François Mauriacs uppseendeväckande svett under föreställningen och framför allt genom hans öppna brev till Cocteau i Figaro Littéraire — ett brev om vilket är att säga att vare sig Mauriac har fel eller rätt, så har han här skrivit några av sina literärt och mänskligt mest betydande sidor.

Knapp efter "Bacchus" hade Athénée-teatern, där skytte den lämnat ett tragiskt tomrum, premiär på *Thierry Maulniers* pjäs *La Profanateur*, som sedan fortsatt att gå och andra scener. Den handlar om förloppet i 1200-talets Italien, under Fredrik II:s revolt mot påvedömet med därav följande inbördeskrig. Huvudpersonerna är två: Fredriks fältherre i Mantua, Ezzelino, den djävliske tyrannen, Aldo Pozzi, samt Benvenuta, som står på Aldos sida och är förutsatt för såväl hans som Wilfrids kärlek.

Benvenutas yngre syster, Amata, är förlovad i Wilfrid och har förrätt de sina. Hon representerar revoltet i rätt ointressant form hon bryter med allt för kärlekens skull, men i denna kärlek är hon en kvinna av dörrmattetypen.

Wilfrid inkarnerar däremot effektfullt revoltens idé. Hans karaktär är av upprörligt existentialistisk typ, ty han strävar framför allt att förverkliga den yttersta personliga friheten, men samtidigt står han i opposition

Thierry Maulnier.

mot den gängse existentialism som kräver engagement, aktivt partitagande. Han tar avstånd från "de där tråkiga amerikanorna som vill tvinga dem som inte har lust att ta parti att ändå ta parti"; han har fått nog av de tidens röster som ovaktsligen ropar: "En stor Sak väntar dig, en stor Sak med en stor kärl för att sluka dig. — Allt det där tjafsar mig inte." "Jag vill inte vara 'engagerad'. Jag känner mig inte 'engagerad'. — Det är själva spelet som intresserar mig — och insatsen är bara en insats."

Han hävdar sin rätt att förkasta sin egen sak. Pöven och kejsaren är honom i grund och botten lika tråkiga — även om den senare har den förtjänsten att "i detta underdånighetens århundrade, rätt bland miljoner män och kvinnor, en enda gång kunna säga nej" och böjer sig för samma lag, en vecker dag ha rest sig och sagt: Nej". — Wilfrid deklarerar sin ståndpunkt: han är inte säker på att det goda är bättre än det onda och livet bättre än döden, och även om han tror på Gud, så behagar det honom att utmana Gud. — Han älskar friheten, men det förefaller inte som om han älskade makten, ty han älskas av sina egna anhängare, därför att de omfattar hans sak med en hänsynslösande iver. Han utövar för övrigt ett slags demonisk dragningskraft även på sina motståndare. — Wilfrid representerar avskyn för massrörelserna, sådan den endast kan förekomma i massrörelsernas århundrade.

Aldo är hans motsats, mannen som inte bara sätter in allt på en "sak", utan tar "saken" på blodigaste allvar. Han personifierar desutom själva inkvisitionen när den var som mest upprörlad. Wilfrid är Guds fiende och ralste oskadliggöras — tillgiltigt med vilka medel. Det givna bordemordet där inte spela in; Aldo överväger sina partikamrater att locka Wilfrid i en fälla för att mörda honom. På deras invändningar svarar han: "Den Gud ni fruktar kommer inte i tillkännagivanden av sig själv efter en ni lyckats bevara ett lugnt samvete. Han vill veta i vilken grad era själar, i ögonblick av tvivel på gott och ont, har slitits sönder för hans skull." Detta är också en form av existentialism. — Aldo är fanatikern, färdig att uppge både sig själv, sin ära och alla andra för Sakens skull. "Det är inte frågan om oss — ty vi är ingenting. Vi tjänar Gud som hantmaren och svärdet; han kan kasta bort oss om det behagar honom, efter att ha slagit sönder oss. Allskar man Gud så som han måste älskas, så låter man sig uppslukas av honom."

Med dessa ord överlåter han Benvenuta, som älskar Wilfrid, men hittills motstått alla dennes erövringsförsök, att locka sin illskade i fällan. Hon gör det med döden i hjärtat, men hennes kärlek för Wilfrid är trots, eller kanske just på grund av, hennes ängslalika — allför ängslalika — renhet med lyckas den ene där den andre misslyckats? Sartres gudsbegrepp är så fattigt och så yttigt att det är omöjligt att känna sig "engagerad" i hans blinda mänskdyrkning mot en tymd där det är "lagt i taket". Sartre bör hålla sig på det inommänskliga området där han för sig syverönt och överlåta den religiösa revolten åt Camus. — Maulnier avhåller sig i sin pjäs från varje personligt mellanskap redovisning, men alldeles oavsett om han behänner sig till någon religiös tro eller inte, så har både hans mänsklighet och hans gudsuppfattning oliklickliga dimensioner i djup och höjd för att "La Profanateur" skall utgöra ett drama av väsentlig betydelse.

GUNNEL VALLQUIST

Dåliga damer och bra

GREGORY TREE är ett oklint författarnamn" står det i förlagsreklamen om *Fallet Sally Shaw* (Lindqvist, 9:50). Det hade han ha fått förbli." Det finns amerikanska deckare som är som ett slickstick hål på en hötö: från vilket sjuka substanser som stinker. I familjen Shaw är papyn doktorn alkoholist och illegal aborist och lite gåsen, mamma Shaw är så kvill som alldeles galen. Sally själv är schizofren egelspiker och lillasyster Ann sexuellt fixligt med hennes pappa. Kring dessa gemytliga personer kretsar en mälsmordsserie som, är förvisso till både kropp och själ av barnförlamning, en impotent jazzsångare som röker marijuanacigaretter och en skock amerikansk specialungdom, bönor i farmarkaksanger och lever på pocketlitteratur, med adressörer samt utpressning och vid morgång i affärsmöte. Och allt detta med ett rakblad i en jo-jo. När de inte sparkar ihjäl dem.

Som sagt, lite något annat.

Och i så fall med fördel Leslie Fords Kvinnan i svart. Intrigen är grov och full. Den börjar lite orolig med amerikanska herrar av den där, mycket manga magnatypen, som ligger patiena med miljonerna och vill bli president över Förenta Staterna och kan bli mördade vilket ögonblick som helst av alla möjliga påsutna personer. Men det är över — mycket snart inför i handlingen ett skarpsynt och trevligt humorister. Det händer att man skrattar högt. BANG

Haijby blev häktad
Målet helt hemligt

Det blev omedelbart mellan förhandlingar att stället mot direktör Kurt Hajiby, som åtalats för utpressning mot hovet, inledades i tisdags i Stockholms rådhusrätt. Hiavid förklarades Hajiby häktad, Rannsakningen fortsätter på måndagen.

Beträffande påstådda oförrätter mot Hajiby har JK gjort undersökningar i Tyskland. Hajibys verksamhet i Tyskland 1939 och 1940. Denna komplettering utredning har ledet givit JK anledning inta någon annan ståndpunkt än den som JK tidigare redogjort och som innebär att inget framkommit som ger stöd åt Hajibys påståenden att svenska myndigheter ombestyrt eller medverkat till att Hajiby hållits fängslad i Tyskland. JK har vidare konstaterat att anledning till anmärkning icke förekommit mot någon befattningshavare vid beskickningen i Berlin i fråga om dess befattning med Hajiby.

Arendet behandlades av regeringen på fredagen, varvid beslöts att JK:s skrivelse jämte det överlämnade materialet skall läggas till handlingarna.

Rättegångsbalk och sekretesslag avgår hemligstämpling

T. f. justitieminister Lindell berättade vidare på tisdagens frågestunden Rättsväsendets frågor till justitieministern i Andrakammaren.

Den första frågan avsåg huruvida i svensk lag finns stöd för hemligstämpling av en stämningsansökan. Statsrådet svarar att Hajiby som bekant åtalats för grov utpressning och att enligt bestämmelser i rättegångsbalken och sekretesslagen domstolen i sådant mål har möjlighet att besluta att handlingarna i målet ej må utlämnas.

Den andra frågan var huruvida i svensk lag finns någon verklighetsmotsvarighet till den i Kafkas roman "Processen" förekommande företeelsen att en tilltalad person under långa tider kunde hållas fängslad utan huvudförhandlingen ägde rum. Till svar härpå hänvisar justitieministern till ett uttalande av riksmån Nordwall, som är ordförande i målet mot Hajiby, att utredningen givetvis nekar vara grund och faller på sin egen orimlighet, eftersom en dom skall grunda sig på vad som förekommer vid huvudförhandling i målet.

För den biologiintresserade lekmannen och skoleleven

Sven Segerstråle

DET UNDERBARA LIVET

"Segerstråles bok är verkligt underhållande. Både dess bildmaterial och dess konkreta exempel äro ofta hämtade vid sidan av allfarvägarna och valda med stor skicklighet. — Man har svårt att tänka sig en roligare undervisningsbok för biologiintresserad ungdom. Men den är sannerligen högst lämpar även för äldre, biologiskt rätt orienterade personer."

Hans Forssman i GHT

Rikt illustrerad med fakkdragna bilder och schematiska figurer.

12:28, inb. 14:75.

Gebers

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.